

Варіант I

Тестове завдання 1 (потребує запису відповіді, яка оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 1.1.Синонімом поняття “диференційна психологія” є _____
- 1.2.Т-дані виводяться за допомогою _____
- 1.3.Аспектами системного опису індивідуальних відмінностей є _____
- 1.4.Проблема співвідношення біологічного і соціального в диференційній психології розглядається як проблема _____ і _____
- 1.5.Наукова галузь, що досліджує відносний вклад генотипових і середовищних чинників у розвитку індивідуальних особливостей називається _____
- 1.6. В якості джерел індивідуальних відмінностей розглядають _____
- 1.7. Суб’єктивне уявлення та переживання власного віку визначає _____ вік людини.
- 1.8.Темперамент у диференційній психології розглядається як _____
- 1.9. В експозиційній моделі впливу середовища на інтелектуальні здібності стверджується, що _____
- 1.10.Е.Кречмер, У.Шелдон – автори _____

Тестове завдання 2 з множинним вибором (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 2.1.Близнюковий метод відноситься до класу: а)психогенетичних методів, б)апаратних методів, в)психолого-педагогічних методів.
- 2.2.Індивідуальність у диференціальній психології розуміється як а)сума особливостей, що відрізняють дану людину від інших, б)якості особистості, що допомагають протистояти груповому тиску, в)система багаторівневих зв'язків, що охоплюють усі фактори індивідуального буття людини.
- 2.3.Структура індивідуальності містить у собі а)соматичні, гуморальні і психологічні особливості, б)індивідні, психологічні і духовні якості, в)результати впливу спадковості і середовища.
- 2.4.Показники спадковості відбиваються а)у кореляції ознак дітей і їхніх біологічних батьків, б)у подібності абсолютних показників ознак дітей і їхніх біологічних батьків, в)у розходженні ознак дітей та їхніх прийомних батьків.
- 2.5.Спеціальна теорія індивідуальності – це а)вчення про походження, структуру, функціонування і місце темпераменту в загальній структурі індивідуальних властивостей, б)вчення про походження і прояв індивідуальних відмінностей психіки, в)вчення про взаємодію факторів середовища і спадковості у формуванні особливостей особистості.
- 2.6.У сучасній вітчизняній психології темперамент розуміється як а)стійка психобіологічна категорія, що визначає всі змістовні характеристики індивідуальності, б)сукупність властивостей нервової системи, характерна для кожної людини, в)спосіб поведінки у фруструючих ситуаціях.
- 2.7.Недоліком типологічного підходу в диференціальній психології є а)ігнорування індивідуальних особливостей людини, б)відсутність емпіричної валідності виділених типів, в)неможливість порівняння одного типу з іншими.
- 2.8.Існують такі види відмінностей: а)індивідні, типологічні, расові, б)індивідуальні, типологічні, групові, в)функціональні, спеціальні, типологічні.
- 2.9.Методи диференційної психології поділяються на а)емпіричні та пояснювальні, б)емпіричні, пояснювальні, організаційні, в)емпіричні, організаційні, обробки даних та пояснювальні.
- 2.10.Функціональна асиметрія мозку – це а)зсув осі симетрії в будові півкуль головного мозку, викликана органічним ураженням, б)характеристика розподілу психічних функцій (спеціалізації) між правою і лівою півкулями, в)специфічна для людини будова головного мозку, зв'язана з мовою.

Тестове завдання 3 (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 4.1.Який підхід найбільш адекватний предмету диференційної психології а)діаграфічний, б)номотетичний.
- 4.2.За якого підходу об’єктом вивчення є окрема ознака (н-д, тривожність, гострота сприймання) а)горизонтального, б)вертикального.
- 4.3.Функціональна асиметрія і спеціалізація півкуль головного мозку характеризують такі особливості індивідуальної психіки як а)предметно-змістові, б)формально-динамічні.
- 4.4.Процес і результат засвоєння й активного відтворення індивідом соціального досвіду називається а)соціалізацією, б)індивідуалізацією.
- 4.5.Роль експерименту у диференційній психології а)стимулююча, б)гальмуюча.
- 4.6.Мінливість і можливість пристосуватися у змінних умовах забезпечує а)спадковість, б)середовище.
- 4.7.Стойкість існування біологічного виду забезпечує а)спадковість, б)середовище.
- 4.8.Формування індивідуальності розуміється як визначене вродженими і генетичними задатками в а)біогенетичних теоріях, б)двохфакторних теоріях.
- 4.9.Комплекс репродуктивних, загально соматичних, психологічних, поведінкових, соціальних характеристик, що зумовлює розвиток індивідуальності характеризує а)біологічну стать, б)психологічну стать.
- 4.10.У життєвому світі ставлення людини до інших визначає а)психологічний час, б)психологічний простір

4. Розв'язати психологічну (Правильне виконання оцінюється в 5 балів. При оцінюванні враховується розкриття сутності (1 бали), знання термінології (1 бал), аргументація відповіді (2 бали), знання додаткового матеріалу (1 бал)).

Порівняйте запропоновані шляхи врахування індивідуальної своєрідності особистості. Поясніть переваги того чи іншого способу взаємодії.

- 1.Зміна власної поведінки у відповідності з поведінкою іншого.
- 2.Наслідування іншого.
- 3.Нівелювання індивідуальних відмінностей.
- 4.Адекватне сприймання, розуміння і побудова стратегії взаємодії.

5. Творче завдання. (Оцінюється в 8 балів. При оцінюванні враховується науковий підхід до проблеми (3 бали), логіка доведення (1 бали), аргументація відповіді (2 бали), використання додаткового матеріалу (1 бал), знання спеціальних термінів (1 бал))

Проаналізуйте, чи завжди можлива взаємодія між людьми різних типів і як впливає на продуктивність взаємин незнання, напівзнання або псевдознання як себе, так і інших.

Варіант II

Тестове завдання 1 (потребує запису відповіді, яка оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 1.1.Генезис і розвиток індивідуальної варіативності психічних явищ складають _____ диференційної психології.
- 1.2.Термін “диференційна психологія” ввів _____
- 1.3. Індивідуальність – це _____
- 1.4.Q-дані виводяться за допомогою _____
- 1.5.Пошук джерел особливостей поведінки в різних структурах організму характеризує _____ підхід у дослідженні індивідуальності.
- 1.6.Існують такі типи генотип-середовищної кореляції _____
- 1.7. В якості джерел індивідуальних відмінностей розглядають _____
- 1.8. В ідентифікаційній моделі впливу середовища на інтелектуальні здібності стверджується, що _____
- 1.9. Вроджені властивості людини є _____ її психічного розвитку, а середовище – _____ розвитку.
- 1.10. Регулятивну теорію темпераменту розробив _____

Тестове завдання 2 з множинним вибором (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 2.1.Існують такі види відмінностей: а)індивідні, типологічні, расові, б)індивідуальні, типологічні, групові, в)функціональні, спеціальні, типологічні.
- 2.2.Структура індивідуальності містить у собі а)соматичні, гуморальні і психологічні особливості, б)індивідні, психологічні і духовні якості, в)результати впливу спадковості і середовища.
- 2.3.Індивідуальність у диференціальній психології розуміється як а)сума особливостей, що відрізняють дану людину від інших, б)якості особистості, що допомагають протистояти груповому тиску, в)система багаторівневих зв'язків, що охоплюють усі фактори індивідуального буття людини.
- 2.4.Спеціальна теорія індивідуальності – це а)вчення про походження, структуру, функціонування і місце темпераменту в загальній структурі індивідуальних властивостей, б)вчення про походження і прояв індивідуальних відмінностей психіки, в)вчення про взаємодію факторів середовища і спадковості у формуванні особистості.
- 2.5.Недоліком типологічного підходу в диференціальній психології є а)ігнорування індивідуальних особливостей людини, б)відсутність емпіричної валідності виділених типів, в)неможливість порівняння одного типу з іншими.
- 2.6.Методи диференційної психології поділяються на а)емпіричні та пояснювальні, б)емпіричні, пояснювальні, організаційні, в)емпіричні, організаційні, обробки даних та пояснювальні.
- 2.7.Близнюковий метод відноситься до класу: а)психогенетичних методів, б)апаратних методів, в)психолого-педагогічних методів.
- 2.8.Показники спадковості відбиваються а)у кореляції ознак дітей і їхніх біологічних батьків, б)у подібності абсолютних показників ознак дітей і їхніх біологічних батьків, в)у розходженні ознак дітей та їхніх прийомних батьків.
- 2.9.Функціональна асиметрія мозку – це а)зсув осі симетрії в будові півкуль головного мозку, викликана органічним ураженням, б)характеристика розподілу психічних функцій (спеціалізації) між правою і лівою півкулями, в)специфічна для людини будова головного мозку, зв'язана з мовою.
- 2.10.У сучасній вітчизняній психології темперамент розуміється як а)стійка психобіологічна категорія, що визначає всі змістовні характеристики індивідуальності, б)сукупність властивостей нервової системи, характерна для кожної людини, в)спосіб поведінки у фруструючих ситуаціях.

Тестове завдання 3 (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 4.1.За якого підходу об'єктом вивчення є окрема ознака (н-д, тривожність, гострота сприймання) а)горизонтального, б)вертикального.

- 4.2.Формування індивідуальності розуміється як визначене вродженими і генетичними задатками в а)біогенетичних теоріях, б)двохфакторних теоріях.
- 4.3.Роль експерименту у диференційній психології а)стимулююча, б)гальмуюча.
- 4.4.Який підхід найбільш адекватний предмету диференційної психології а)номотетичний, б)ідеографічний.
- 4.5.Функціональна асиметрія і спеціалізація півкуль головного мозку характеризують такі особливості індивідуальної психіки як а)предметно-змістові, б)формально-динамічні.
- 4.6.У життєвому світі ставлення людини до інших визначає а)психологічний час, б)психологічний простір
- 4.7.Комплекс репродуктивних, загально соматичних, психологічних, поведінкових, соціальних характеристик, що зумовлює розвиток індивідуальності характеризує а)біологічну стать, б)психологічну стать.
- 4.8.Стійкість існування біологічного виду забезпечує а)спадковість, б)середовище.
- 4.9.Мінливість і можливість пристосуватися у змінних умовах забезпечує а)спадковість, б)середовище.
- 4.10.Процес і результат засвоєння й активного відтворення індивідом соціального досвіду називається а)соціалізацією, б)індивідуалізацією.

4. Розв'язати психологічну задачу (Правильне виконання оцінюється в 5 балів. При оцінюванні враховується розкриття сутності (1 бали), знання термінології (1 бал), аргументація відповіді (2 бали), знання додаткового матеріалу (1 бал)).

Відмінності людей між собою багатопланові: це відмінності переконань й інтересів, знань і досвіду, можливостей і умінь, темпераменту і характеру. Проте функціонування психіки усіх людей підпорядковується загальним закономірностям, в усіх є пам'ять, емоції й інші психічні процеси, у своєму розвитку усі проходять загальні етапи розвитку, формуються загальні, типові людські прояви психіки. І навіть відмінності людей один від одного характеризуються визначеною усталеністю, в результаті ці відмінності теж можна виділити, описати, типізувати, узагальнити, тобто створюються наукові типології, знаходиться «загальне» навіть у відмінностях.

Наскільки доцільним вважається типологічний підхід у диференційній психології, адже запропоновані науковцями класифікації, з одного боку, є досить широкими (під один тип підпадає безліч цілком різноманітних людей), а, з іншого боку, занадто вузькі (жодна людина ніколи в жодний тип цілком не укладається)?

5. Творче завдання. (Оцінюється в 8 балів. При оцінюванні враховується науковий підхід до проблеми (3 бали), логіка доведення (1 бали), аргументація відповіді (2 бали), використання додаткового матеріалу (1 бал), знання спеціальних термінів (1 бал))

Розкрити розуміння проблеми “особистість – індивідуальність – доля”.

Варіант III

Тестове завдання 1 (потребує запису відповіді, яка оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 1.1.В гуморальних теоріях основою для виділення типів темпераменту виступають _____
- 1.2. Вроджені властивості людини є _____ її психічного розвитку, а середовище – _____ розвитку.
- 1.3.Ідентифікаційна модель впливу середовища на інтелектуальні здібності дитини відрізняється від експозиційної тим, що _____
- 1.4.Історія експериментального дослідження індивідуальних відмінностей бере початок у роботах _____
- 1.5.Наукова галузь, що досліджує вклад генотипових і середовищних чинників у розвитку індивідуальних особливостей називається _____
- 1.6.Пошук джерел особливостей поведінки в різних структурах організму характеризує _____ підхід у дослідженні індивідуальності.
- 1.7.Проблема співвідношення біологічного і соціального в диференційній психології розглядається як проблема _____ і _____
- 1.8.Соціалізація особистості – це _____
- 1.9.Суб'єктивне уявлення та переживання власного віку визначає _____ вік людини.
- 1.10.L-дані виводяться за допомогою _____

Тестове завдання 2 з множинним вибором (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

- 2.1.Функціональна асиметрія мозку – це а)зсув осі симетрії в будові півкуль головного мозку, викликана органічним ураженням, б)характеристика розподілу психічних функцій (спеціалізації) між правою і лівою півкулями, в)специфічна для людини будова головного мозку, зв'язана з мовою.
- 2.2.Близнюковий метод відноситься до класу: а)психогенетичних методів, б)апаратних методів, в)психолого-педагогічних методів.
- 2.3.Індивідуальність у диференціальній психології розуміється як а)сума особливостей, що відрізняють дану людину від інших, б)якості особистості, що допомагають протистояти груповому тиску, в)система багаторівневих зв'язків, що охоплюють усі фактори індивідуального буття людини.
- 2.4.Існують такі види відмінностей: а)індивідні, типологічні, расові, б)індивідуальні, типологічні, групові, в)функціональні, спеціальні, типологічні.
- 2.5.Методи диференційної психології поділяються на а)емпіричні та пояснювальні, б)емпіричні, пояснювальні, організаційні, в)емпіричні, організаційні, обробки даних та пояснювальні.

2.6. Недоліком типологічного підходу в диференціальній психології є а) ігнорування індивідуальних особливостей людини, б) відсутність емпіричної валідності виділених типів, в) неможливість порівняння одного типу з іншими.

2.7. Показники спадковості відбиваються а) у кореляції ознак дітей і їхніх біологічних батьків, б) у подібності абсолютних показників ознак дітей і їхніх біологічних батьків, в) у розходженні ознак дітей та їхніх прийомних батьків.

2.8. Спеціальна теорія індивідуальності – це а) вчення про походження, структуру, функціонування і місце темпераменту в загальній структурі індивідуальних властивостей, б) вчення про походження і прояв індивідуальних відмінностей психіки, в) вчення про взаємодію факторів середовища і спадковості у формуванні особистості.

2.9. Структура індивідуальності містить у собі а) соматичні, гуморальні і психологічні особливості, б) індивідні, психологічні і духовні якості, в) результати впливу спадковості і середовища.

2.10. У сучасній вітчизняній психології темперамент розуміється як а) стійка психобіологічна категорія, що визначає всі змістовні характеристики індивідуальності, б) сукупність властивостей нервової системи, характерна для кожної людини, в) спосіб поведінки у фруструючих ситуаціях.

Тестове завдання 3 (потребує вибору правильної відповіді й оцінюється за чотирибальною системою, по 0,4 бали за кожну правильну відповідь).

4.1. За якого підходу об'єктом вивчення є окрема ознака (н-д, тривожність, гострота сприймання) а) горизонтального, б) вертикального.

4.2. Комплекс репродуктивних, загально соматичних, психологічних, поведінкових, соціальних характеристик, що зумовлює розвиток індивідуальності характеризує а) біологічну стать, б) психологічну стать.

4.3. Мінливість і можливість пристосуватися у змінних умовах забезпечує а) спадковість, б) середовище.

4.4. Процес і результат засвоєння й активного відтворення індивідом соціального досвіду називається а) соціалізацією, б) індивідуалізацією.

4.5. Роль експерименту у диференціальній психології а) стимулююча, б) гальмуюча.

4.6. Стійкість існування біологічного виду забезпечує а) спадковість, б) середовище.

4.7. У життєвому світі ставлення людини до інших визначає а) психологічний час, б) психологічний простір

4.8. Формування індивідуальності розуміється як визначене вродженими і генетичними задатками в а) біогенетичних теоріях, б) двохфакторних теоріях.

4.9. Функціональна асиметрія і спеціалізація півкуль головного мозку характеризують такі особливості індивідуальної психіки як а) предметно-змістові, б) формально-динамічні.

4.10. Який підхід найбільш адекватний предмету диференційної психології а) номотетичний, б) ідіографічний.

4. Розв'язати психологічну задачу (Правильне виконання оцінюється в 5 балів. При оцінюванні враховується розкриття сутності (1 бал), знання термінології (1 бал), аргументація відповіді (2 бали), знання додаткового матеріалу (1 бал)).

Психіка, з погляду матеріалістичної психології, - це відображення об'єктивно існуючої реальності. Звідси випливає, що зміст психіки людини вичерпується її оточенням і тому може бути пояснений виходячи з тих умов, у яких вона перебуває. З цього визначення також випливає, що психіка сама собою нічого не вносить у відображення зовнішнього світу. Проте все це не узгоджується бодай з тим, що важко знайти двох людей, ідентичних за психічним складом.

На скільки правильною є запропонована теза? Відповідь обґрунтуйте.

5. Творче завдання. (Оцінюється в 8 балів. При оцінюванні враховується науковий підхід до проблеми (3 бали), логіка доведення (1 бал), аргументація відповіді (2 бали), використання додаткового матеріалу (1 бал), знання спеціальних термінів (1 бал))

Прокоментувати тезу про те, що кожна людина має право на індивідуальність.